

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

METHODOLOGICAL SUPPORT OF THE EDUCATIONAL ACTIVITY OF THE EDUCATOR IN THE CONDITIONS OF THE PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTION

У статті порушено проблему методичного супроводу творчої діяльності вихователя в закладі дошкільної освіти. На основі аналізу наукових джерел розглянуто різні підходи науковців до визначення поняття «супровід», його етимологію, сутність та особливості; схарактеризовано методичний супровід творчої діяльності вихователя дітей дошкільного віку як творчий процес в умовах закладу дошкільної освіти. Теоретично обґрунтовано доцільність використання методичного супроводу творчої діяльності вихователя з метою забезпечення професійного зростання та саморозвитку педагога. Доведено, що методичний супровід творчої діяльності вихователя – це система спеціальних впливів, спрямованих на забезпечення тісної взаємодії педагогів у реальних умовах творчої педагогічної діяльності закладу дошкільної освіти на основі комплексного використання різноманітних інноваційних форм роботи, що забезпечує розвиток професійних творчих здібностей вихователя, його умінь та сприяє плідній роботі в команді. Встановлено, що творчість як системне явище включає певну сукупність взаємопов'язаних компонентів: творчі здібності; творчий процес; ступінь індивідуального розвитку творчих здібностей; якості особистості, що забезпечують творчу діяльність та характерні якості, що притаманні творчій особистості вихователя. Визначено суб'єкти методичного супроводу творчої діяльності педагога, обґрунтовано основні пріоритети супроводу у професійній діяльності фахівців та завдання науково-методичного супроводу професійного саморозвитку педагогічного працівника закладу дошкільної освіти. Окреслено особливості науково-методичного супроводу: проектованість, цілісність, поетапність, системність, демократичність, варіативність, адресність, синергічність, інноваційне управління, співтворчість. Схарактеризовано традиційні та інноваційні форми та методи методичного супроводу творчої діяльності, професійного зростання вихователя та його саморозвитку, систематизація та вибір яких залежать від мети, структури, завдань методичної роботи в освітньому закладі. Визначено нові перспективні акценти методичного супроводу професійного зростання педагога в діяльності закладів дошкільної освіти.

Ключові слова: методичний супровід, творчість, творча діяльність, професій-

ний розвиток, самореалізація, саморозвиток, зміст, форми, методи.

The article raises the issue of methodological support of creative activities of educators in preschool education. Based on the analysis of scientific sources, different approaches of scientists to the definition of "support", its etymology, essence and features are considered; methodical support of creative activity of an educator of preschool children as a creative process in the conditions of an institution of preschool education is characterized. The expediency of using the methodological support of the creative activity of the educator in order to ensure the professional growth and self-development of the teacher is theoretically substantiated. It is proved that methodical support of creative activity of an educator is a system of special influences aimed at ensuring close interaction of teachers in real conditions of creative pedagogical activity of preschool institution on the basis of complex use of various innovative forms of work. fruitful teamwork. It is established that creativity as a systemic phenomenon includes a certain set of interrelated components: creativity; creative process; degree of individual development of creative abilities; personality qualities that provide creative activity and characteristic qualities inherent in the creative personality of the educator. The subjects of methodical support of creative activity of a teacher are determined, the main priorities of support in professional activity of specialists and tasks of scientific-methodical support of professional self-development of a pedagogical worker of preschool institution are substantiated. The peculiarities of scientific and methodological support are outlined: design, integrity, phasing, systemic, democratic, variability, targeting, synergy, innovation management, co-creation. Traditional and innovative forms and methods of methodical support of creative activity, professional growth of the educator and self-development are characterized, systematization and choice of which depend on the purpose, structure, tasks of methodical work in the educational institution. New perspective accents of methodical support of professional growth of the teacher in activity of establishments of preschool education are defined.

Key words: methodical support, creativity, creative activity, professional development, self-realization, self-development, content, forms, methods.

УДК 373.2.015.3-051:159.954
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/44/1.21>

Волинець К.І.,
канд. пед. наук,
доцент кафедри дошкільної освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У нових умовах соціально-економічних перетворень у суспільстві освіта спрямовується на формування нової ідентичності громадян, які готові нести особисту відповідальність за власне і суспільне благополуччя, здатні до вирішення завдань освіти в руслі нових освітніх пріоритетів. Ці завдання вимагають посилення уваги до вивчення

рушійних сил та механізмів розвитку особистості педагога, її власної внутрішньої активності, радикального переосмислення традиційних підходів до професійної діяльності педагогічних колективів закладів освіти.

Сучасні напрями розвитку системи освіти в Україні визначені концептуальними положеннями державних документів: Конституцією

України, Законами України «Про вищу освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державним стандартом базової середньої освіти, Державним стандартом дошкільної освіти (нова редакція 2021), які спрямовують освітні заклади на покращення якості освіти, висувають особливі вимоги до виховання підростаючого покоління та розвитку їх творчих здібностей, зумовлюють нові виклики і перспективи професійного розвитку освітян.

Завдання дошкільної освіти деталізовані у Професійних стандартах «Вихователь закладу дошкільної освіти» та «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», Постанові Кабінету Міністрів України «Положення про заклад дошкільної освіти», наказі Міністерства освіти і науки України «Примірне Положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти» та інших нормативно-правових освітянських документах.

Відповідно постають оновлені цілі і завдання щодо організації методичної роботи в закладах дошкільної освіти, де професійна діяльність вихователя дітей дошкільного віку вимагає постійної адаптації до інновацій в освітній галузі, готовності до використання інноваційних технологій, творчого пошуку й реалізації нових ідей тощо. При цьому слід враховувати специфічні особливості професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку, які на відміну від діяльності фахівців в інших галузях, пов'язані з тим, що педагог реалізує особистісні й професійні творчі потенції у процесі творення особистості дитини, сприяє розкриттю її творчих можливостей.

А. Макаренко вважав, що «майстерність вихователя - це спеціальність, якої необхідно навчати, як необхідно навчати лікаря його майстерності, як необхідно вчити музиканта» [2, с. 260]; «...хіба ми можемо покластися на випадковий розподіл талантів? Скільки в нас особливо талановитих вихователів? - запитував він. Чому повинна страждати дитина, яка попала не до талановитого вихователя. Необхідно говорити тільки про майстерність, тобто про дійсне знання виховного процесу, про виховне вміння» (А. Макаренко. Деякі висновки з мого педагогічного досвіду) [2, с. 236]. А тому педагогічна діяльність, спрямована на розвиток творчого потенціалу педагогів, повинна уявляти собою безперервний, особливим чином організований процес їх творчого особистісного та професійного вдосконалення та зростання.

Одним із ефективних шляхів розвитку особистості вихователя є організація і забезпечення методичного супроводу його професійної діяльності як творчого процесу в умовах закладу дошкільної освіти. Методичний супровід сприяє долученню педагогів до сучасних ідей та тенденцій в освіті, допомагає орієнтуватись у потоці науково-методичної інформації; організувати

безпосереднє впровадження перспективного досвіду в практику роботи педагогічного колективу; стати конкурентоспроможним на ринку праці.

В той же час виявлені наступні суперечності між:

- зростаючими вимогами до творчої діяльності вихователя в умовах закладу дошкільної освіти та якістю методичного супроводу його творчої діяльності;

- потребами вихователів у постійному вивіщенні свого професійного рівня і відсутністю теоретично обґрунтованої і методично розробленої системи методичної роботи в закладах дошкільної освіти.

Отже, актуальність зазначеної пролеми визначається насамперед потребою суспільства в педагогах, які б постійно самовдосконалювались, застосовували на практиці нестандартні творчі підходи до своєї діяльності, формували власну траєкторію неперервного професійного зростання. Це, в свою чергу, вимагає реалізації нових вимог щодо якості методичної складової освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, її змісту, способів організації та професійно-педагогічної самореалізації кожного члена педагогічного колективу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема становлення творчої особистості вихователя в тій чи іншій мірі висвітлюється в багатьох наукових дослідженнях філософів, психологів і педагогів. У сучасній психології та педагогіці проблема творчих здібностей займає важливе місце: як основа психічного розвитку індивіда, завдяки якій визначаються темпи та напрями формування особистості (О. Матюшкін, В. Давидов); як структурне утворення, що вміщує задатки, нахили, інтереси, прояви загального інтелекту, здібності та ін. (В. Моляко, Е. де Боно, Ю. Бабаєва, М. Каган, С. Рубінштейн, О. Леонтьєв, О. Попель та ін.); як вияв сутності особистості (С. Хмельковська, П. Кравчук); як властивість людини, що зумовлюється мотиваційною готовністю до творчості (Г. Костюк, В. Кочубей, А. Маслоу, Ю. Гільбух, Я. Пономарьов); як системна структура, що вміщує лише інтелектуальні характеристики та виявляється у відповідних показниках творчої активності особистості (Дж. Гілфорд, К. Тейлор).

Шляхи та методи розвитку творчої діяльності вихователів дітей дошкільного віку обґрунтовували Г. Беленька, В. Вертугіна, Ю. Волинець, Н. Гавриш, О. Колесник, Н. Левінець, І. Слепцова, Н. Стаднік, Т. Танько.

Наукові розвідки сучасних науковців розкривають сутність психологічного (М. Батіянова, І. Бех, В. Зінченко, В. Кузьменко, І. Мамайчук та ін.), соціально-педагогічного (О. Кононко, І. Печенко, І. Трубавіна та ін.), комунікативно-мовленнєвого, мовленнєво-педагогічного (А. Богуш, О. Кисельова, О. Трифонова та ін.), методичного (І. Ніколоєску,

С. Міщенко, Ю. Руденко, О. Стягунова, О. Швець, та ін.) видів супроводу діяльності фахівців.

Питання науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників розкриті в працях таких науковців, як В. Бондар, Л. Даниленко, О. Зайченко, Л. Колосова, Н. Клокар, С. Литвиненко, В. Луговий, Н. Любченко, В. Маслов, В. Олійник, Н. Островерхова, Н. Побірченко, М. Романенко, В. Сидоренко, С. Сисоєва, Т. Сорочан, А. Фасоля та ін. У проаналізованих джерелах науково-методичний супровід професійного зростання педагога визначається як технологія, або певний метод, окрема функція, напрям діяльності, елемент культури, виходячи з того, яким є мета та наслідки його застосування.

В той же час практично відсутні дослідження, в яких розкривається проблема значущості професійного саморозвитку педагога для забезпечення його успіху у житті та професійній кар'єрі.

Мета статті: розкрити особливості та значення методичного супроводу творчої діяльності вихователя закладу дошкільної освіти у його професійному зростанні.

Виклад основного матеріалу. Термін «супровід» згідно з тлумачним словником має декілька значень. Його зміст подається як «слідування разом з ким-небудь, знаходячись поряд, ведучи будь-куди або йдучи слідом за будь-ким; провжджати, супроводити, йти». В науковій літературі зустрічаються також такі тлумачення, як «форма соціально-психологічної підтримки», або «системна соціально-психологічна допомога» (Г. Бардієр, Є. Казакова, Є. Козирєва); як прогнозування і дотримання низки психолого-педагогічних умов, які забезпечують успіх в ситуаціях взаємодії учасників освітнього процесу (М. Батіянова, Р. Овчарова) [3].

На практиці здійснюються різні види супроводу: психологічний, соціальний, психологічний, педагогічний, науковий, адаптивний методичний супровід, методичний та ін. Всі вони визначаються як взаємодія супроводжуючого та супроводжуваного, яка спрямована на вирішення актуальних проблем професійної діяльності. Методичний супровід інтерпретують як спеціально організовану системно унормовану, цілісну діяльність, у процесі якої створюються сприятливі умови для наукового й методичного зростання педагогів, здійснення їхньої професійно-педагогічної самореалізації [6, с. 46].

З погляду на це Ю. Руденко, К. Галятовська окреслили основні пріоритети супроводу творчої професійної діяльності фахівців: неперервне психологічне, педагогічне, методичне консультування з певної проблематики; урахування індивідуальних потреб, запитів, вимог кожного учасника методичного супроводу; можливість отримання необхідної інформації в онлайн-режимі (скайп, електронна

пошта, вебінар, веб-сайт, тьюторство тощо); методична підтримка протягом всього процесу навчання (теоретичний блок – лекції, практичні, лабораторні, семінарські заняття, самостійна робота та самостійна діяльність, педагогічна практика); залучення до обговорення широкого кола фахівців (вчителі, вихователі, батьки, громадські організації та ін); застосування інтерактивних форм роботи; оновлення змісту форм, методів, засобів, прийомів роботи, які спрямовані на реалізацію державних документів тощо[6, с. 43–48]

Аналіз наукових джерел із проблеми дослідження дозволяє стверджувати, що характеристикою особистості та її діяльності є активність в процесі методичного супроводу. Поняття «творча» характеризує активність, вказує на її певний характер, це вже не просто активність, а активність у творчості, до творчості. Отже, активність – це характерна риса особистості, а творча активність – характеристика творчої особистості. Творча активність виявляється у спрямованості та стійкості пізнавальних інтересів, прагненні до оволодіння новими знаннями, способами діяльності, мобілізації вольових зусиль на досягнення мети творчості. Творча активність, розвиваючись і трансформуючись у продуктивних діях, стає результатом творчої діяльності.

В той же час поняття «творчість» і «творча діяльність» можна розглядати як тотожні, адже творчість є своєрідною діяльністю людини, для якої властиво творити нові матеріальні й духовні цінності, що мають значущість для суспільства, здатністю до творчості невіддільною від активної діяльності і практичного буття [5, с. 101]. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови, «творчість» характеризується як «діяльність людини, спрямована на створення духовних і матеріальних цінностей»; як «діяльність, пройнята елементами нового, вдосконалення, збагачення, розвитку мислення у його вищій формі, яке виходить за межі того, що потрібно для розв'язування задачі, що виникла, вже відомими способами» [1, с. 1435].

Творчість «як системне явище включає певну сукупність взаємопов'язаних компонентів, а саме: творчі здібності; творчий процес; ступінь індивідуального розвитку творчих здібностей; якості особистості, що забезпечують творчу діяльність». До основних показників творчих здібностей відносять: інтерес до певного виду предметів або об'єктів і дій із ними; увагу до певного кола об'єктів; внутрішню зосередженість і «неувагу» до навколишнього; оригінальний підхід до стандартних завдань; намагання змінювати, реконструювати те, із чим доводиться стикатися [7, с. 101].

Для творчої особистості характерні такі якості як високий рівень спрямованості на творчість, мотиваційно-творча активність, самобутність,

рішучість, уміння не зупинятися на досягнутому тощо. Саме ці ознаки є характерними для сучасного творчого вихователя дітей дошкільного віку. Важливим фактором формування творчої особистості є розвиток самостійності і відповідальності педагога у розв'язанні пізнавальних, суспільно-політичних, трудових і моральних проблем. В той же час, повної його відповідальності можна вимагати лише у тому випадку, коли йому буде надано можливість здійснити окреслені шляхи щодо підвищення рівня професійної компетентності [6]. Видатний педагог А. Макаренко зазначав: «У мене немає педагогічного таланту, я прийшов у педагогіку випадково, без усякого на те покликання. Але я навчився. Я став майстром своєї справи. А майстром може стати кожний, якщо йому допоможуть і якщо він сам працюватиме» [2, с. 294].

За умов науково-методичного супроводу суб'єкти освітньої діяльності вільні: у доборі засобів, форм, методів, прийомів реалізації тієї чи тієї технології, методики; розробці власної траєкторії саморозвитку, самовиховання, самоосвіти, досягненні кінцевого результату. Особливостями науково-методичного супроводу є проєктованість, цілісність, поетапність, системність, демократичність, варіативність, адресність, синергійність, інноваційне управління та ін. Векторність і адресна спрямованість науково-методичного супроводу професійного розвитку моделюється залежно від індивідуальних запитів, потреб, мотиваційних детермінантів педагогів дошкільної ланки, його професійних можливостей, сформованого рівня педагогічної майстерності, компетентнісного досвіду (соціального, професійного й особистісного) [9, с. 101].

Методичний супровід творчої діяльності педагога неможливий без взаємообміну і взаємобогачення знаннями та ідеями між учасниками освітнього процесу під час освітньої діяльності чи спілкування. Його розглядають як спосіб взаємодії для допомоги суб'єкту розвитку у формуванні орієнтаційного поля професійного саморозвитку, відповідальність за дії та прийняття оптимальних рішень в якому несе він сам. У межах організованого методичного супроводу відбувається, по-перше, діагностика у викладачів індивідуальних особливостей, які визначаються ними як необхідні для професійної реалізації та недостатність яких усвідомлюється як бар'єр для професійної самоактуалізації; по-друге, надається можливість розроблення індивідуальних програм професійного саморозвитку відповідно до діагностованих даних; по-третє, видається можливою корекція відхилення від нормативності діяльності викладача, що вважається як невідповідністю сучасним професійним вимогам [3].

О. Товканець визначає завдання науково-методичного супроводу професійного саморозвитку

педагога закладу дошкільної освіти, а саме:

1. Створення науково-методичного забезпечення для професійного саморозвитку педагогічних працівників на рівнях: закладу освіти; міського (районного) методичного кабінету; обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.
2. Здійснення методично-консультативної підтримки педагогічних працівників з питань професійного саморозвитку.
3. Координаційна діяльність щодо висвітлення позитивних результатів професійного саморозвитку та узагальнення цього досвіду.
4. Забезпечення неперервного зв'язку педагогічних працівників із системою післядипломної педагогічної освіти та педагогічних факультетів закладів вищої освіти щодо стимулювання професійного розвитку і саморозвитку педагогів.
5. Створення on-line середовища професійного саморозвитку педагогічних працівників.
6. Методична допомога щодо стабілізації професійного саморозвитку.
7. Організація навігаційного супроводу здійснення професійного саморозвитку педагогічного працівника закладу дошкільної освіти [10, с. 38].

Звертається увага на форми, методи і прийоми науково-методичного супроводу, які дають можливість здійснювати отримання інформації дистанційно, що забезпечує оперативність, швидкість, доступність забезпечення освітньої діяльності.

Найбільш пріоритетними засобами методичного супроводу творчої діяльності вихователя є: організація різних форм та методів роботи, систематизація та вибір яких залежать від мети, структури, завдань методичної роботи у освітньому закладі. Аналіз наукової літератури, практичного досвіду вихователів свідчить, що ефективність творчого зростання педагога забезпечується проведенням таких методичних форм як семінарів-практикумів, воркшопів, онлайн-практикумів, тренінгів, дебатів; створення мультимедіа-CASE (кейс-стаді) та портфоліо педагога; інноваційних форм роботи з педагогами: рольові й педагогічні ігри, коучинги, педагогічний плейбек; ознайомлення з алгоритмами проведення таких методичних форм як педагогічна рада, науково-практичні конференції, педагогічні читання, педагогічні виставки, семінари й засідання методоб'єднань тощо.

Дієвими формами науково-методичного супроводу, є активне застосування в освітній діяльності ІКТ, а саме: організацію та підтримку методичної діяльності (створення інформаційних кабінетів, ресурсних центрів, проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференцій в онлайн-режимі, круглих столів, методичних об'єднань, педагогічних студій, лабораторій, фестивалів творчості); інформаційно-методичної підтримки самостійної діяльності педагогів (створення інформаційно-комунікаційних

методичних осередків обміну науковою, методичною інформацією – електронні підручники, комп'ютерні програми, скайп-консультування, онлайн дискусії з провідними фахівцями з проблеми дослідження, інтернет-форуми, проектна діяльність) [4].

Визначальними орієнтирами методичного супроводу є демократичність (можливість урахування різних підходів, колегіальність у схваленні рішення), ситуація вибору (створення декількох варіантів програм, моделей діяльності, методик, які забезпечують передумови для свідомого вибору), самореалізація (розкриття особистісного потенціалу кожного учасника процесу), співтворчість (спільну діяльність суб'єктів, які прагнуть досягти нових кількісних та якісних результатів), синергійність (нелінійність, нестабільність науково-методичного супроводу) [11, с. 248].

Основою для реалізації методичного супроводу в закладі дошкільної освіти є методичне забезпечення системи дошкільної освіти, що включає: розроблення та впровадження програмно-методичної бази дошкільної освіти; створення навчально-виховних програм, навчально-методичних та навчально-наочних посібників; узагальнення та поширення перспективного педагогічного досвіду; організація співпраці з іншими навчальними закладами для підвищення ефективності програмно-методичного забезпечення; підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації педагогічних працівників системи дошкільної освіти, про що зазначено в ст. 26 Закону України «Про дошкільну освіту».

Центром методичної допомоги педагогічним працівникам закладу дошкільної освіти є методичний кабінет. Метою роботи методичного кабінету є: надання методичної допомоги педагогічним працівникам щодо їх професійного розвитку, підвищення кваліфікації, професійної компетентності; навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти; створення сприятливих умов для самовдосконалення педагогів, розвитку творчої ініціативи у них; забезпечення методичної підтримки щодо реалізації педагогічних ініціатив та апробації навчальної літератури, методичних розробок тощо.

Слід зазначити, що подальшому удосконаленню методичного супроводу освітніх процесів сприятимуть нові акценти, які намітились в діяльності методичної роботи в закладах дошкільної освіти, зокрема: 1) андрагогічний (андрагог – фахівець у сфері освіти дорослих); 2) модераторський (особа, що веде конференцію чи обговорення і стежить за дотриманням правил; в освіті: керівник, який здійснює підтримку й організацію активної роботи групи); фасилітативний (фасилітатор - людина, яка допомагає

в процесі розвитку, полегшує й спрощує «роботу зростання» (К. Роджерс); 4) супервізійний (супервізор – людина, яка надає професійну допомогу спеціалісту або закладу, що спрямована на роботу з професійними труднощами, аналізу недоліків та вдосконалення організації роботи; супервізія – один із методів теоретичного й практичного підвищення кваліфікації фахівців); 5) тьюторський (тьютор – особа, що веде індивідуальні або групові заняття, репетитор, наставник). Вважаємо, що з дотриманням таких пріоритетів у плануванні й організації діяльності методична служба спроможна ефективно та успішно реалізовувати своє призначення [11].

Отже, методичний супровід творчої діяльності педагогів в умовах закладу дошкільної освіти як система спеціальних впливів, спрямованих на забезпечення тісної педагогічної взаємодії фахівців у реальних умовах творчої педагогічної діяльності закладу дошкільної освіти на основі комплексного використання різноманітних інноваційних форм роботи, забезпечує розвиток професійних творчих здібностей вихователя, його умінь та сприяє плідній роботі в команді. Методичний супровід, як такий, що бере за основу особистісно орієнтований підхід та має за мету самовдосконалення вихователя, є ефективним засобом для мобілізації вихователем власних ресурсів, підвищення його активності та усвідомлення відповідальності за власний фаховий розвиток.

Висновки. Таким чином, методичний супровід є важливою умовою творчого розвитку майбутнього вихователя, формування його готовності до педагогічної творчої діяльності та професійного успіху. Творча діяльність педагога, що забезпечується педагогічним супроводом, побудована на принципах толерантності, взаємодопомоги та творчої взаємодії, сприяє розвитку самостійності і відповідальності педагога у розв'язанні пізнавальних, суспільно-політичних, трудових і моральних проблем.

Методичний супровід неможливий без застосування інноваційних методів, прийомів і форм роботи, які допомагають педагогу не тільки удосконалити освітній процес, але й створювати для дітей атмосферу творчості, що стане передумовою їх розвитку. Він розширює творчі можливості педагога, забезпечує повагу до учасників творчого процесу, дозволяє проектувати роботу, спрямовану на формування у вихователів прагнення до досягнення успіху в професійній діяльності, продуктивне перенесення відомих способів дії в нові умови, ситуації, відкриття нових способів діяльності, ціннісне збагачення теорії та практики виховання.

Подальший науковий пошук буде спрямований на дослідженні психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей раннього віку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Макаренко А. С. Педагогические сочинения : в 8 т. Москва : Педагогика, 1984. Т. 4. С. 236–369.
3. Міщенко С. Г. Методичний супровід професійного зростання викладача. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. Серія: Педагогіка і психологія. 2016. № 2. С. 238–243. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduer_2016_2_40 (дата звернення: 08.02.2022).
4. Ніколаєску І. О. Науково-методичний супровід професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Біла Церква : Народна освіта. Електронне наукове фахове видання, 2020. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4189 (дата звернення: 08.02.2022).
5. Піроженко Т. О. Філософсько-психологічні аспекти розвитку творчих здібностей дітей дошкільного. *Молодий вчений: науковий журнал*. 2018. № 8.1. С. 99–103.
6. Руденко Ю. А., Галятовська К. С. Методичний супровід формування мовленнєво-творчої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського*. 2018. № 3. С. 43–48. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/3956/1/9.pdf> (дата звернення: 06.02.2022).
7. Сисоєва С. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня. Київ : Поліграф-книга, 1996. 406 с.
8. Сорочан Т. М. Розвиток професіоналізму управлінської діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів післядипломні педагогічної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Луганськ. 2005. 39 с.
9. Стягунова О. О. Науково-методичний супровід професійного зростання педагога дошкільної галузі в системі післядипломної освіти. Архів матеріалів міжнародних наукових конференцій. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/conferences/article/view/7499> (дата звернення: 06.02.2022).
10. Товканець О. С., Плескач М. Й. Лідерські якості в професійній діяльності педагогічних працівників закладу дошкільної освіти. *Педагогічні інновації у фаховій освіті* : збірник наукових праць. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2019. Вип. 1. С. 28–33.
11. Шинкар Т.Ю. Напрями вдосконалення методичної роботи в закладах дошкільної освіти. *Ricerche scientifiche e metodi dellaloro realizzazione: esperienza mondiale e realtà domestiche*. № 3, 2021. С. 7–12. DOI 10.36074/logos-12.11.2021.v3.01 (дата звернення: 08.02.22).